

Seat No. : _____

MC-126

March-2019

B.A., Sem.-I

CC-101 : Gujarati

(કુંવરબાઈનું મામેરું)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) આખ્યાનનું સાહિત્યસ્વરૂપ તેનાં વ્યાવર્તક લક્ષણો સહિત સમજાવો. 14
- અથવા**
- (i) આખ્યાનની વિકાસ રેખા આલોખો. 7
- (ii) પ્રેમાનંદના જીવન વિશે લખો. 7
- (b) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી જવાબ લખો : (ગમે તે ચાર) 4
- (1) આખ્યાનનો આરંભ શાનાથી કરવામાં આવે છે ?
- (a) પૂજા (b) ભજન
- (c) ગીત (d) મંગલાચરણ
- (2) આખ્યાનના બીજ કોની રચનાઓમાં જોવા મળે છે ?
- (a) પ્રેમાનંદ (b) દયારામ
- (c) માંડણ (d) નરસિંહ
- (3) આખ્યાનનો એકમ કયા નામે ઓળખાય છે ?
- (a) ખંડ (b) સર્ગ
- (c) પ્રકરણ (d) કડવું
- (4) પ્રેમાનંદના પિતાનું નામ શું હતું ?
- (a) નંદરાય (b) કૃષ્ણરાય
- (c) પર્વતરાય (d) વિષ્ણુરામ
- (5) પ્રેમાનંદનો વ્યવસાય કયો હતો ?
- (a) જ્યોતિષી (b) ગીતકાર
- (c) માણભટ્ટ (d) સંગીતકાર
- (6) પ્રેમાનંદનું સર્વોત્તમ આખ્યાન કયું છે ?
- (a) નળાખ્યાન (b) ઓખાહરણ
- (c) સુદામાચરિત્ર (d) મામેરું

2. (a) “કુંવરબાઈનું મામેરું” એ આખ્યાનની ભક્તિસાગરમાં સાગર ભરવાનો પ્રયત્ન કવિ પ્રેમાનંદે કર્યો છે.”
– આ વિધાનના આધારે એક ભક્તિ કાવ્ય તરીકે ‘મામેરું’ ને મૂલવો. 14

અથવા

- (i) ‘કુંવરબાઈનું મામેરું’ માં હાસ્ય અને વ્યંગ 7
- (ii) ‘કુંવરબાઈનું મામેરું’ માં અદ્ભુત રસ 7
- (b) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર ખાલી જગ્યા પૂરો : 4
- (1) ‘કુંવરબાઈનું મામેરું’ _____ કડવામાં વહેંચાયું છે.
(a) 14 (b) 16 (c) 17
- (2) નરસિંહ મહેતાને કટુવચન _____ એ કહ્યાં હતા.
(a) પત્ની (b) ભાભી (c) ભાઈ
- (3) કુંવરબાઈને પહેરામણીની લાંબી યાદી _____ એ લખાવી.
(a) સાસુ (b) બ્રાહ્મણ (c) વડસાસુ
- (4) ‘કુંવરબાઈનું મામેરું’ નો કેન્દ્રવર્તી રસ _____ છે.
(a) હાસ્યરસ (b) ભક્તિરસ (c) કરુણરસ
- (5) કુંવરબાઈના સસરાનું નામ _____ છે.
(a) શ્રીરંગ મહેતા (b) શ્રીમાન મહેતા (c) કૃષ્ણરાય મહેતા
- (6) શ્રીકૃષ્ણ _____ નામે પહેરામણી લઈને આવે છે.
(a) શામળશા શેઠ (b) દામોદર શેઠ (c) લક્ષ્મીચંદ શેઠ

3. (a) ‘કુંવરબાઈનું મામેરું’ ને આધારે પ્રેમાનંદની સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓ જણાવો. 14

અથવા

- (i) વડસાસુનું પાત્રાલેખન કરો. 7
- (ii) ‘કુંવરબાઈનું મામેરું’ માં તત્કાલીન ગુજરાતી સમાજનું પ્રતિબિંબ 7
- (b) પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) ‘દુઃખવેળા સંભારજે, હું ધાઈ આવીશ તત્કાલ’ – કોણ બોલે છે ?
- (2) ‘ડાટ વાળ્યો રે, ડોશીએ ડાટ વાળ્યો રે’ – કોણ બોલે છે ?
- (3) ‘જો નહિ આવો સુંદરશ્યામ; તો નાગર સાથે છે કામ !’ – કોણ બોલે છે ?
- (4) પહેરામણીમાં કોણ બાકી રહી જાય છે ?
- (5) ‘કુંવરબાઈનું મામેરું’ માં બ્રાહ્મણનું નામ શું છે ?

4.	(a)	(i)	જોડણી સુધારો : (ગમે તે છ)	6
			કીડીચારુ, રિતરીવાજ, કારકીર્દી, વિજળી, ક્ષીતિજ, સુનમૂન, કુતરું, નીરિક્ષક, શિર્ષક	
		(ii)	પર્યાયવાચી શબ્દ આપો : (ગમે તે ચાર)	4
			સૂરજ, પતિ, નૃપ, વૃક્ષ, મોક્ષ, અનિલ, કાયમ	
		(iii)	વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ આપો : (ગમે તે ચાર)	4
			માલિક, નેકી, ખાનગી, આસુરિ, અથ, ક્ષણિક, તેજ	
			અથવા	
		(i)	જોડણી સુધારો : (ગમે તે સાત)	7
			ભુપતી, દીવાકર, ઓફિસ, કિર્તી, શીક્ષીકા, ઝુપડું, કુતુહલ, પ્રિતી, ધાર્મિક, મીનીટ	
		(ii)	પર્યાયવાચી શબ્દ આપો : (ગમે તે સાત)	7
			આત્મજા, મુસાફર, અંધકાર, આકાશ, કમળ, પગ, ચતુર, દિવસ, પૃથ્વી, માતા	
	(b)		જોડકાં જોડો : (ગમે તે ત્રણ)	3
			અ	બ
			ભરતી	દાનવ
			અદ્વૈત	કાલ્પનિક
			દેવ	નિવૃત્તિ
			પ્રવૃત્તિ	ઓટ
			વાસ્તવિક	દ્વૈત

